

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2011 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 3D-941
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2018 m. spalio 30 d. įsakymo Nr. 3D-776
redakcija)

ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ MAŽMENINIŲ KAINŲ BEI ŪKINIŲ GYVŪNŲ KAINŲ TYRIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žemės ūkio ir maisto produktų mažmeninių kainų bei ūkinių gyvūnų kainų statistinio tyrimo taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 10 ir 12 straipsniais, Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymu ir atsižvelgiant į Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 3D-156 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

2. Taisyklės skirtos Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos (toliau – LŽŪMPRIS) duomenų tvarkytojui, LŽŪMPRIS valdytojui, fiziniams ir juridiniams asmenims.

3. Žemės ūkio ir maisto produktų mažmeninių kainų bei ūkinių gyvūnų kainų statistinio tyrimo (toliau – tyrimas) duomenys pagal atskirus rinkos segmentus naudojami informacinei žemės ūkio ir maisto produktų rinkos dalyvių, valstybės valdymo ir savivaldos institucijų bei kitų informacijos naudotojų aplinkai sukurti, mažmeninės rinkos stebėsenos, analizės ir prognozės funkcijoms vykdyti ir oficialiajai statistikai.

II SKYRIUS VARTOJAMOS SĄVOKOS IR SUTRUMPINIMAI

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai:

4.1. **LŽŪMPRIS valdytojas** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

4.2. **Reprezentatyvusis žemės ūkio arba maisto produktas** (toliau – reprezentatyvusis produktas) – kainų statistiniam tyrimui atrinktas žemės ūkio arba maisto produktas, kurio vertės arba vartojimo išlaidų jam įsigyti dalis bendrose išlaidose yra didelė, o kainų pokytis – artimas bendrajam produktų kainų pokyčiui. Reprezentatyviusius produktus

atrenka duomenų tvarkytojas ir jų sąrašus suderina su LŽŪMPRIS valdytoju ir Lietuvos statistikos departamentu.

4.3. **Reprezentatyviųjų maisto produktų krepšelis** (toliau – maisto produktų krepšelis) – kainų statistiniam tyrimui atlikti ir statistinei informacijai skelbti atrinktų reprezentatyviųjų maisto produktų sąrašas, kurį sudaro ir su LŽŪMPRIS valdytoju ir Lietuvos statistikos departamentu suderina statistinių duomenų tvarkytojas.

4.4. **Statistinių duomenų tvarkytojas** (toliau – duomenų tvarkytojas) – VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

4.5. **Tyrėjas** – duomenų tvarkytojo darbuotojas, renkantis statistinius duomenis prekybos tinklų parduotuvėse, kaimo vietovių parduotuvėse, turgavietėse žemės ūkio ir maisto produktų mažmeninių kainų bei ūkinių gyvūnų kainų ir kilmės tyrimui ir atliekantis šį tyrimą.

III SKYRIUS

TEISINIŲ IR METODINIŲ DOKUMENTŲ RENGIMAS IR TVIRTINIMAS

5. Duomenų tvarkytojo funkcijos:

5.1. parengti ir patvirtinti tyrimui organizuoti ir vykdyti reikalingus tvarkos aprašus;

5.2. rengti ir derinti su LŽŪMPRIS valdytoju reprezentatyviųjų produktų, maisto produktų krepšelio, kitų jų grupių bei ūkinių gyvūnų sąrašus, reikalingus tyrimui atlikti prekybos tinklų parduotuvėse, kaimo vietovių parduotuvėse ir turgavietėse pagal patvirtintas metodikas.

IV SKYRIUS

TYRIMO DUOMENŲ RINKIMAS IR TVARKYMAS

6. Duomenų tvarkytojas:

6.1. kiekvieną savaitę registruoja įprastinės gamybos, pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemą pagamintų ir ekologinės gamybos maisto produktų kainas 7 didžiųjų Lietuvos apskričių miestų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Marijampolės ir Alytaus) didžiųjų mažmeninės prekybos tinklų (UAB „Maxima LT“, UAB „Rimi Lietuva“, UAB „Palink“, UAB „Norfos mažmena“, UAB „Lidl Lietuva“) (toliau – DPT) parduotuvėse, pagal atskiras prekių grupes (be nuolaidų, su nuolaidomis (akcines), DPT privačių prekių ženklų, kitų gamintojų prekės ženklų), vadovaudamasis žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta Žemės ūkio ir maisto produktų mažmeninių kainų statistinio tyrimo prekybos tinklų parduotuvėse metodika;

6.2. kiekvieną mėnesį registruoja maisto produktų kainas kaimo vietovių parduotuvėse, vadovaudamasis žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta Žemės ūkio ir maisto produktų mažmeninių kainų statistinio tyrimo kaimo vietovių parduotuvėse metodika;

6.3. kiekvieną mėnesį registruoja gyvų ūkinių gyvūnų, žemės ūkio ir maisto produktų kainas turgavietėse, vadovaudamasis žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta Žemės ūkio ir maisto produktų mažmeninių kainų bei ūkinių gyvūnų kainų statistinio tyrimo turgavietėse metodika;

6.4. du kartus per metus atlieka taisyklių 6.1 papunktyje nurodytų DPT parduotuvėse parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų kilmės tyrimą, vadovaudamasis žemės ūkio ministro patvirtinta Prekybos tinklų parduotuvėse parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų kilmės statistinio tyrimo metodika;

6.5. taisyklių 6.1, 6.2 ir 6.3 papunkčiuose nurodytų tyrimų pagrindu duomenis registruoja Žemės ūkio ir maisto produktų mažmeninių kainų ir ūkinių gyvūnų kainų registravimo žurnale (popieriniame arba elektroniniame) pagal taisyklių 1 priede pateiktą formą;

6.6. taisyklių 6.4 papunktyje nurodyto tyrimo pagrindu rengia DPT parduotuvėse parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų kilmės tyrimo ataskaitą pagal taisyklių 2 priede pateiktą formą;

6.7. tyrimo statistinius duomenis kaupia LŽŪMPRIS duomenų bazėje;

6.8. teikia pasiūlymus LŽŪMPRIS valdytojui dėl tyrimo proceso gerinimo.

V SKYRIUS INFORMACIJOS PATEIKIMAS NAUDOTOJAMS

7. Duomenų tvarkytojas:

7.1. veikiančios interneto svetainės www.produktukainos.lt pagrindu sukuria informacinį portalą, kurio dizainą suderina su LŽŪMPRIS valdytoju ir kuriame sukuria ir įdiegia priemones, reikalingas taisyklių 6.1 papunktyje nustatytos ir kitos LŽŪMPRIS kaupiamos statistinės informacijos pagrindu sudaryti galimybes naudotojams savarankiškai:

7.1.1. pasirinkti laikotarpį maisto produktų krepšelio kainos pokyčiui nustatyti;

7.1.2. pasirinkti tiriamą vieną ar kelis produktus iš pateiktų produktų sąrašo, atlikti šių produktų vidutinių kainų ir jų pokyčio tyrimą pasirinktu tiriamuoju laikotarpiu;

7.1.3. pasirinkti produktų rinkos segmentą ir atitinkamus jo elementus: žaliavos supirkimo (vidutinė kaina be PVM), gamintojo (vidutinė kaina be PVM), mažmenininko – DPT (vidutinė kaina su PVM, be nuolaidų, su nuolaidomis (akcinė)), pagal DPT (vadovaujantis Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 1 punkto

reikalavimu), DPT privačių prekių ženklų, kitų gamintojų prekės ženklų, mažmenininko – kaimo vietovės parduotuvės (vidutinė kaina su PVM), mažmenininko – stacionarios turgavietės (vidutinė kaina), mažmenininko – mobilios ūkininkų turgavietės (vidutinė kaina) ir atlikti šių elementų vidutinių kainų ir jų pokyčio analizę pasirinktu tiriamuoju laikotarpiu;

7.1.4. gauti statistinę informaciją apie kainas vaizdine ar kitokia tinkama tirti forma (pvz., Excel (.csv) formatu).

7.2. taisyklių 6.1 papunktyje nustatytus tyrimo duomenis atnaujina LŽŪMPRIS duomenų bazėje ne vėliau kaip iki kitos savaitės pirmosios darbo dienos 16 val.;

7.3. taisyklių 6.2 ir 6.3 papunkčiuose nustatytus tyrimo duomenis atnaujina LŽŪMPRIS duomenų bazėje ne vėliau kaip iki kiekvieno mėnesio 20 d.;

7.4. taisyklių 6.4 papunktyje nustatytus statistinius duomenis atnaujina LŽŪMPRIS duomenų bazėje ir informaciją pateikia LŽŪMPRIS valdytojui du kartus per metus – iki kovo 31 d. ir iki spalio 31 d.

7.5. taisyklių 6.1–6.4 papunkčiuose nustatytų statistinių duomenų pagrindu rengia statistinę informaciją ir apžvalgas ir jas skelbia informaciniame portale www.produktukainos.lt, portale www.vic.lt, oficialiajame dvisavaitiniame informaciniame statistiniame leidinyje „Agro RINKA“ ir pusmetiniame leidinyje „Lietuvos žemės ūkis: faktai ir skaičiai“.

VI SKYRIUS TYRIMO DUOMENŲ KONTROLĖ

8. Statistinių duomenų patikimumo kontrolę pagal taisyklių 6.1–6.4 papunkčius atlieka duomenų tvarkytojas.

9. Tyrimo ir statistinių duomenų registravimo proceso kokybei užtikrinti turi būti naudojamos šios priemonės:

9.1. pritaikytos patogios statistinių duomenų registravimo elektroninės arba popierinės formos;

9.2. tyrėjai, skiriami rotacijos principu, kiekvieną kartą vyksta į kitą miestą.

10. Tyrėjai statistinius duomenis įveda į LŽŪMPRIS duomenų bazę (toliau – DB), naudodami LŽŪMPRIS Interaktyviąją duomenų įvesties sistemą (IDIS).

11. Statistinių duomenų įvedimo metu naudojamos interaktyvios duomenų patikros priemonės, pvz., tikrinami reikšmių loginiai ryšiai, aritmetinės klaidos, statistiniai duomenys lyginami su ankstesnio laikotarpio statistiniais duomenimis.

12. Kainų registravimo ir statistinių duomenų įvedimo į LŽŪMPRIS DB procesų reikšmingos neatitiktys, koregavimo ir prevenciniai veiksmai registruojami Žemės ūkio ir maisto

produktų mažmeninių kainų ir ūkinių gyvūnų kainų ir kilmės neatitikčių registravimo žurnale (3 priedas).

VII SKYRIUS DUOMENŲ APSKAITA IR SAUGOJIMAS

13. Duomenų tvarkytojas privalo užtikrinti statistinių duomenų konfidencialumą, neatskleisti ar kitaip nenaudoti tyrimo statistinių duomenų taisyklių 3 punkte nenumatytiems tikslams, tvarkyti jų apskaitą ir statistinius duomenis saugoti neribotą laiką.

14. Statistinių duomenų ir informacijos sauga užtikrinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų ir duomenų tvarkytojo nustatyta tvarka.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Fiziniai ir juridiniai asmenys privalo sudaryti sąlygas duomenų tvarkytojui atlikti taisyklėse nustatytus tyrimus.

16. Fiziniai ir juridiniai asmenys, nesilaikantys taisyklėse nustatytų reikalavimų, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
